# GENERALINĖS ADVOKATĖS ELEANOR SHARPSTON IŠVADA,

pateikta 2006 m. birželio 29 d. [1]

1. Pagal EB 226 straipsnį pateiktame Komisijos ieškinyje prieš Ispaniją Komisija prašo pripažinti, kad Ispanija neteisingai perkėlė 1992 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyvos 92/100/EEB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje (toliau – direktyva) [2] 1 ir 5 straipsnius.

## Direktyva

2. Direktyva siekia šalinti skirtumus valstybių narių teikiamos teisinės apsaugos autorių kūrinių ir gretutinių teisių objektų [3] nuomos bei panaudos srityje [4]. Ypač ji reikalauja, kad valstybės narės užtikrintų teisinę apsaugą nuomos bei panaudos srityje tam tikriems teisių turėtojams.

3. Direktyvos septinta konstatuojamoji dalis yra išdėstyta taip:

„kūrybinė bei meninė autorių ir atlikėjų veikla reikalauja atitinkamų pajamų, kaip pagrindo tolimesnei kūrybinei ir meninei veiklai, o investicijos, kurios visų pirma reikalingos fonogramų ir filmų kūrimui, yra itin didelės ir susijusios su rizika; kadangi tokių pajamų užtikrinimo ir investicijų kompensavimo galimybė gali būti efektyviai garantuota tik užtikrinant pakankamą atitinkamų teisių turėtojų teisinę apsaugą; <...>“.

1 — Originalo kalba: anglų.

2 — OL L 346, 1992, p. 61.

3 — EB teisės prasme autorių teisės („droit d'auteur“) apima išimtines autoriaus, kompozitoriaus, menininko ir t. t. teises, o gretutinės teisės („droits voisins“) analogiškai apima teises, suteiktas atlikėjams (muzikantams, aktoriams ir t. t.) bei verslininkams (leidėjams, filmų gamintojams ir t. t.). Kad būtų glaustčiau, vartosiu tik terminą „autorių kūriniai“, o ne direktyvoje pateiktą sudėtingesnį apibrėžimą „autorių kūriniai ir gretutinių teisių objektai“, nes toks terminų išskyrimas neturi esminės reikšmės šiai bylai.

4 — Direktyvos pirma konstatuojamoji dalis.

4. 1 straipsnis nurodo, kad valstybės narės turi teisę leisti arba uždrausti nuomuoti ir teikti panaudai autorių kūrinių originalus ir jų kopijas, „kurie nurodyti 2 straipsnyje“.

5. 1 straipsnio 2 dalis apibrėžia „nuomą“ kaip „perdavimą naudoti tam tikram laikui, siekiant tiesioginės ar netiesioginės ekonominės ar komercinės naudos“. 1 straipsnio 3 dalis apibrėžia „panaudą“ kaip „perdavimą tam tikram laikui neatlygintinai naudotis viešai prieinamose įstaigose, nesiekiant tiesioginės ar netiesioginės ekonominės ar komercinės naudos“.

6. 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Išimtinė teisė leisti arba uždrausti nuomoti ir teikti panaudai:

— savo kūrinio originalą ir kopijas suteikiama autoriui,

— savo atlikimo įrašą suteikiama atlikėjui,

— savo fonogramą suteikiama jos gamintojui

ir

— savo filmo pirmojo įrašo originalą ir kopijas suteikiama jo gamintojui. Šioje direktyvoje filmo sąvoka apima kinematografinius arba audiovizualinius kūrinius arba vaizdus perteikiančius judesį, įgarsintus arba neįgarsintus“.

7. Kiek tai svarbu bylai, 5 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės gali nukrypti nuo 1 straipsnyje numatytos išimtinės viešosios panaudos teisės, jeigu atlyginimas už panaudą mokamas bent jau autoriams. Atsižvelgdamos į savus kultūros rėmimo tikslus, valstybės narės turi teisę pačios nustatyti tokio atlyginimo dydį.

<...>

3. Valstybės narės gali atleisti tam tikrų kategorijų įstaigas nuo 1 dalyje <...> nurodyto atlyginimo mokėjimo".

8. Direktyvos 15 straipsnio 1 dalis reikalauja, kad valstybės narės įgyvendintų šią direktyvą ne vėliau kaip iki 1994 m. liepos 1 dienos.

**Atitinkami nacionalinės teisės aktai**

9. Šiai bylai svarbus Ispanijos teisės aktas yra *Texto refundido de la Ley de Propriedad Intelectual* (suvestinė įstatymo dėl intelektinės nuosavybės redakcija, toliau – IIN).

10. IIN 17 straipsnis suteikia autoriams išimtinę teisę naudoti savo darbus, įskaitant platinimo teisę.

11. 19 straipsnio 1 dalis nurodo, kad platinimo teisė apima ir panaudą.

12. 19 straipsnio 3 dalis numato:

„Nuoma" reiškia kūrinių originalų ar jų kopijų perdavimą naudoti tam tikram laikui, siekiant tiesioginės ar netiesioginės ekonominės ar komercinės naudos.

Sąvoka „nuoma" nereiškia kūrinio perdavimo naudojant fonogramą arba audiovizualinius įrašus viešo paskelbimo tikslais, įskaitant ištraukas, ir panaudojimą informacijai *in situ*."

13. INN 19 straipsnio 4 dalies 1 ir 3 įtraukos numato:

„Panauda" reiškia kūrinių originalų ar jų kopijų perdavimą tam tikram laikui neatlygintinai naudotis viešai prieinamose įstaigose, nesiekiant tiesioginės ar netiesioginės ekonominės ar komercinės naudos.

<...>

Sąvoka „panauda“ nereiškia 3 dalies antrojoje pastraipoje išvardytų veiksmų ir panaudos, kurią viešai prieinamos įstaigos vykdo tarpusavyje.“

14. Išimtinė panaudos teisė, suteikta autoriui INN 17 ir 19 straipsniais, turi tokią 37 straipsnio 2 dalyje nurodytą išimtį:

„<...> muziejams, archyvams, bibliotekoms, dokumentacijos centrams, garso ar vaizdo įrašų bibliotekoms, kurie yra viešosios įstaigos arba bendrojo intereso pelno nesiekiančios kultūros, mokslo ar švietimo įstaigos arba mokymo įstaigos, priklausančios Ispanijos švietimo sistemai, nereikia teisių turėtojų leidimo ir nereikia mokėti atlyginimo už panaudą.“

gas nuo atlyginimo mokėjimo, kuris yra numatytas 5 straipsnio 1 dalyje, taip nukrypstant nuo 1 straipsnyje numatytos išimtinės viešosios panaudos teisės. Tačiau IIN 37 straipsnio 2 dalis faktiškai bet kokios panaudos atveju atleidžia nuo pareigos gauti autoriaus leidimą ir nuo pareigos mokėti jam atlyginimą. Todėl pareiga atlyginti autoriams už jų kūrinių panaudą, kuriai nereikia teisių turėtojo leidimo, taikoma tik tuo atveju, kai panaudos teikimo įstaiga yra 1) privati pelno siekianti įstaiga arba 2) bendrojo intereso privati pelno nesiekianti kultūros, mokslo ar švietimo įstaiga. Tačiau abi šios kategorijos yra tiek ribotos, kad reikėtų suabejoti, ar jas galima pritaikyti praktiškai. Pirmuoju atveju mažai tikėtina, kad praktikoje pelno siekianti įstaiga teiktų nemokamą panaudą. Kadangi panauda, „siekiant tiesioginės ar netiesioginės ekonominės ar komercinės naudos“, direktyvoje laikoma ne „panauda“, o „nuoma“, ji nepatenka į direktyvos 5 straipsnio 1 dalį. Antruoju atveju sudėtinga įsivaizduoti, kad muziejai, archyvai, bibliotekos, dokumentacijos centrai, garso ar vaizdo įrašų bibliotekos, kurios teikdamos viešąją panaudą nesiekia pelno, galėtų būti nelaikomos bendrojo intereso kultūros, mokslo ar švietimo įstaigomis.

**Vertinimas**

15. Komisija teigia, kad Direktyvos 5 straipsnio 3 dalis valstybėms narėms suteikia galimybę atleisti „tam tikrų kategorijų“ įstai-

16. Be to, Komisija daro išvadą, kad, nors direktyvos 5 straipsnio 3 dalis palieka valsty-

bėms narėms didelę diskreciją apibrėžti, kokios įstaigos atleidžiamos nuo pareigos mokėti atlyginimą, jis nesuteikia joms teisės atleisti visas arba beveik visas įstaigas. Visoms arba beveik visoms įstaigoms taikomas „atleidimas" nuo pareigos mokėti atlyginimą pagal 5 straipsnio 1 dalį taptų bendra taisykle. Be to, toks atleidimas negali būti taikomas vien tik „tam tikrų kategorijų įstaigoms" [5]. Iš to matyti, kad 5 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama siaurai. Jei valstybės narės galėtų atleisti visas ar beveik visas įstaigas nuo pareigos mokėti, kurios priešingu atveju privalėtų mokėti atlyginimą, 5 straipsnio 1 dalis netektų veiksmingumo.

17. Aš manau, kad Komisijos ieškinys yra pagrįstas. Mano požiūriu, iš direktyvos sistemos ir tikslų bei iš 5 straipsnio 3 dalies formuluotės aiškiai matyti, kad praktikoje valstybės narės neturi teisės atleisti visų kategorijų įstaigų, kurios nurodytos šioje nuostatoje.

18. Komisija teisingai pažymi, kad vienas iš pagrindinių direktyvos tikslų yra užtikrinti autoriams atitinkamas pajamas už kūrybinę veiklą [6]. Remiantis šiuo tikslu, 5 straipsnio 1 dalis reikalauja, kad atlyginimas už kūrinių panaudą vis tiek būtų mokamas jų autoriams, kai valstybės narės nukrypsta nuo numatytos išimtinės teisės leisti ar drausti tokią panaudą. Todėl, net jei 5 straipsnio 1 dalis yra pateikta kaip išimtis, ši nuostata iš tikrųjų atspindi pagrindinį direktyvos reikalavimą – užtikrinti autoriams pajamas, remiantis direktyvos 1 ir 2 straipsniais.

19. 5 straipsnio 3 dalyje numatyta reali nuo reikalavimo atlyginti leidžianti nukrypti nuostata, suteikiant valstybėms narėms teisę atleisti „tam tikrų kategorijų įstaigas" nuo atlyginimo mokėjimo. Todėl ji turi būti aiškinama siaurai. Iš 5 straipsnio 3 dalies formuluotės akivaizdu, kad nuo šios pareigos gali būti atleistas tik ribotas įstaigų [7], potencialiai turinčių sumokėti atlyginimą pagal

5 — 2003 m. spalio 16 d. Komisijos cituojamas sprendimas *Komisija prieš Belgiją* (C-433/02, Rink. p. I-12191, 20 punktas).

6 — 7 konstatuojamoji dalis, minėta 3 punkte.

7 — 5 straipsnio 3 dalis buvo įterpta pageidaujant dviem valstybėms narėms, kurios norėjo turėti galimybę atleisti nuo mokėjimo už viešąją panaudą mokslo įstaigų bibliotekas ir viešąsias bibliotekas. J. Reinbothe ir S. von Lewinski. „The EC Directive on Rental and Lending Rights and on Privacy", 1993, p. 82.

5 straipsnio 3 dalį, kategorijų skaičius. Taip išdėstyta ne tik anglų kalbos, bet ir danų, olandų, prancūzų, vokiečių, graikų, italų, portugalų ir ispanų kalbų versijose, kuriomis buvo priimta ši direktyva [8].

20. Iš tikrųjų, ši padėtis yra dviprasmiška, nes „tam tikra" gali reikšti ir „kai kurios, bet ne visos" bei „aiškiai apibrėžtos". Įstatyminė nuostata, leidžianti valstybėms narėms priimti specialias priemones „tam, kad užkirstų kelią „tam tikriems" mokesčių vengimo ar piktnaudžiavimo atvejams", kažin ar galėtų reikšti, jog valstybės narės negali užkirsti kelio visiems mokesčių vengimo ar piktnaudžiavimo atvejams [9].

21. Teisingumo Teismas aiškiai pabrėžė, kad 5 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama siaurai, teigdamas, jog „jei nagrinėjamoje valstybėje narėje dominuojančiomis aplinkybėmis būtų neįmanoma veiksmingai atskirti įstaigų kategorijų, tuomet pareiga mokėti atlyginimą turi būti nustatyta visoms atitinkamoms įstaigoms [10]".

22. Aš sutinku su Komisijos nuomone, kad atleidimas nuo įsipareigojimo, kai atleidžiami visi tie, kurie turėtų tokią pareigą, yra ne atleidimas, o pareigos panaikinimas iš esmės. Šioje byloje Ispanijos Karalystė tvirtai nepaneigia to, kad šio atleidimo taikymo sritis iš esmės sutampa su tomis įstaigų kategorijomis, kurios kitu atveju turėtų pareigą mokėti atlyginimą [11]. Vietoj to ji pateikia argumentus, kurie, pasak jos, pateisina tokį įstatymų leidžiamosios valdžios pasirinkimą.

23. Ispanijos Karalystė tvirtina, kad, pirma, Komisija neįrodė, jog IIN 37 straipsnio 2 dalyje numatytas atleidimas iškraipo konkurenciją vidaus rinkoje. Iš tikrųjų, Komisija 2002 m. pranešime dėl viešosios panaudos

8 — Atitinkamai „tam tikros kategorijos", „bepaalde categorieën", „visse kategorier", „certaines catégories", „bestimmte Kategorien", „ορισμένες κατηγορίες", „alcune categorie", „determinadas categorias", „determinadas categorías".

9 — Generalinio advokato F. G. Jacobs išvados 17 punktas byloje *Italittica* (1995 m. spalio 26 d. Sprendimas, C-144/94, Rink. p. I-3653).

10 — 5 išnašoje minėto sprendimo *Komisija prieš Belgiją* 20 punktas.

11 — Žinoma, jog privačios įmonės dažnai teikia viešąją panaudą bibliotekose, todėl neprieštaraujama tam, jog organizacijos, būdamos jų savininkės, mokėtų atlyginimą autoriams, kurie jo paprašo. Vėliau savo triplike ji vis dėlto teigia, kad Ispanijoje privačios įstaigos nežymiai prisidėjo kuriant bendrojo intereso viešai prieinamas įstaigas, todėl šią nišą turėjo užpildyti viešosios institucijos.

teisės Europos Sąjungoje [12] teigia, kad ji neturi išsamios informacijos, bent jau pranešimo išleidimo metu, kad palyginti žemas viešosios panaudos teisės suderinimo lygis direktyvoje turėjo didelį neigiamą poveikį tiek ekonominiams teisių turėtojų interesams, tiek tinkamam vidaus rinkos veikimui. Komisija taip pat neįrodė, kad IIN numatyta atleidimo taikymo sritis turėjo įtakos nepakankamoms autorių Ispanijoje pajamoms, kurios trukdė jų tolesniam kūrybiniam darbui.

24. Aš sutinku su Komisija, jog tam, kad būtų įrodytas tariamas pažeidimas, nebūtina įrodyti, jog IIN 37 straipsnio 2 dalyje numatytas atleidimas nuo pareigos sumokėti atlyginimą nesuteikia autoriams atitinkamų pajamų ar iškraipo konkurenciją vidaus rinkoje. Procesas dėl įsipareigojimų nevykdymo paremtas objektyviais įrodymais, kad valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų [13]. Nebūtina įrodyti padarytos žalos dydžio. 5 straipsnio 1 dalyje numatyta pareiga sumokėti atlyginimą taikoma visada, nesvarbu, ar būtina duotu atveju užtikrinti „atitinkamas pajamas" autoriams ir neatsižvelgiant į specifinį poveikį konkurencijai, kuris šiuo atveju galėtų kilti dėl atlyginimo nemokėjimo [14]. Panašiai 5 straipsnio 3 dalies išimtis atleisti nuo pareigos sumokėti atlyginimą reikalauja apsiriboti „tam tikrų kategorijų įstaigomis" tam, kad autoriams būtų užtikrintos „atitinkamos pajamos", konkrečiu atveju, nepaisant, ar tokie apribojimai yra būtini ir neatsižvelgiant į specifinį poveikį konkurencijai, galinčio kilti dėl tokio atlyginimo nesumokėjimo, kurį kitais atvejais minėtos įstaigos turėtų sumokėti.

25. Be to, Ispanijos Karalystė mano, jog atlyginimo sumokėjimas tam tikrais atvejais galėtų būti panaikintas, jei būtų įrodyta, kad autoriai jau gavo pakankamas pajamas, todėl atlyginimo nesumokėjimas nesutrukdė imtis tolesnių kūrybinių darbų. Tačiau toks argumentas yra pagrįstas klaidinga viešosios panaudos pobūdžio ir tikslo samprata. Nepaisant to, kad pagal atgaminimo ir platinimo teises autoriai jau gavo pajamas, jos atspindi tik knygų pardavimą, o ne panaudą [15]. Savaime aišku, kad kiekvienas asmuo, besiskolinantis knygas iš viešosios bibliotekos (ar ieškantis informacijos *in situ*), nesant tokios paslaugos, nepirktų visų šių knygų.

12 — 2002 m. rugsėjo 12 d. Pranešimas dėl viešosios panaudos teisės Europos Sąjungoje Tarybai, Europos Parlamentui bei Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.

13 — Žr. 2002 m. lapkričio 14 d. Sprendimą *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (C-140/00, Rink. p. I-10379, 34 punktas ir jame minima teismo praktika).

14 — Apie galimą poveikį vidaus rinkai neteisingai taikant viešąją panaudos teisę žr. 2006 m. balandžio 4 d. mano išvados bylose *Komisija prie Portugaliją* (C-53/05 ir C-61/05, nagrinėjamos Teisme) 46, 47 punktus.

15 — Kaip pavyzdį nurodau knygas, bet, savaime suprantama, kad viešosios panaudos teisė gali būti taikoma fonogramoms ir videogramoms, kurios yra atlikimo įrašai arba filmų kopijos, ar kiti audiovizualiniai kūriniai (net jei videogramos tikriausiai dažniau yra nuomojamos nei teikiamos panaudai).

Tačiau tai yra bendrojo pobūdžio pavyzdys [16]. Bet kokiu atveju direktyvoje yra nurodomas aiškus politinis sprendimas suteikti išskirtinę panaudos teisę ir teisę į atlyginimą, kai valstybės narės numato nuo tokios teisės leidžiančią nukrypti nuostatą.

26. Antra, Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija neteisingai vertina atleidimo taikymo sritį, numatytą IIN 37 straipsnio 2 dalyje, kuri nurodo, ar panaudą teikianti įstaiga *priklauso* pelno nesiekiančioms bendrojo intereso kultūros, mokslo ar švietimo įstaigoms, o ne tai, ar panauda yra suteikiama siekiant pelno. Ispanijos Karalystė pabrėžia, kad įmanoma, jog tam tikros viešąją panaudą teikiančios įstaigos nebūtų atleistos nuo pareigos sumokėti atlyginimą ir kad privati pelno siekianti organizacija būtų panaudą teikiančios ir pelno nesiekiančios įstaigos savininkė.

27. Vėlgi, aš sutinku su Komisijos nuomone, kad pareiga sumokėti atlyginimą neturėtų priklausyti nuo skolintojo pasirinkto teisinio statuso. Bet kokiu atveju Ispanija nepateikia jokių įrodymų, kurie patvirtintų jos argumentus.

28. Galiausiai Ispanija remiasi 2002 m. Komisijos pranešimu [17], pasak kurio, „5 straipsnis atitinka tuo metu surastą kompromisą tarp vidaus rinkos poreikių užtikrinimo ir valstybių narių skirtingų tradicijų šioje srityje“. Ispanijos nuomone, iš to išplaukia, kad Direktyvos 5 straipsnio 3 dalies išimtys leidžia išlaikyti ar pagerinti kultūros tradicijas. Valstybės narės turi laisvę nustatyti labai ribotą arba simbolinį atlyginimą arba nemokėti jo iš viso. Iš tikrųjų, Ispanijos Karalystė pažymi, kad Komisija savo 2002 m. pranešime teigia, jog „tam tikrais atvejais (pagal 5 straipsnį) valstybėms narėms leidžiama išimtinę teisę pakeisti atlyginimo sumokėjimu arba nenumatyti jokio atlyginimo“ [18]. Šiuo atveju Ispanijos Karalystė teigia, kad kultūros tikslų įgyvendinimas yra svarbesnis nei atitinkamų pajamų autoriams užtikrinimas. Ispanijos įstatymų leidžiamoji valdžia

16 — Žr. 1991 m. sausio 24 d. pirmojo Tarybos pasiūlymo dėl nuomos, panaudos ir gretutinių teisių (KOM(190) 586 (galutinis)) aiškinamojo memorandumo 44 punktą, išdėstytą mano išvados, minėtos 14 išnašoje, bylose *Komisija prieš Portugaliją* 46 punkte. Taip pat žr. 2002 m. Komisijos pranešimą, minėtą 12 išnašoje (2 skirsnis).

17 — Minėtas 12 išnašoje (3.3 punktas).

18 — Ten pat.

atsižvelgia į tai, kad naudojimasis viešųjų bibliotekų paslaugomis Ispanijoje yra žymiai mažesnis nei Europos vidurkis.

29. Vis dėlto, mano nuomone, pareiga atlyginti autoriams, kaip numatyta direktyvos 5 straipsnio 1 dalies pirmajame sakinyje, netektų prasmės, jei, remdamosi antru sakiniu, valstybės narės galėtų numatyti nulinį atlyginimą. Antrasis 5 straipsnio 1 dalies sakinys suteikia valstybėms narėms teisę nustatyti atlyginimo, reikalaujamo sumokėti pagal pirmąjį sakinį, dydį „atsižvelgiant" į kultūros rėmimo tikslus. Tačiau ši nuostata nesuteikia teisės nustatyti „nulinio" atlyginimo. „Atlyginimo" sąvoka reiškia, kad autorių gaunamos pajamos turi atitinkamai kompensuoti jų kūrybines pastangas.

30. Panašiai būtų, jei valstybės narės galėtų nustatyti nulinį atlyginimo mokėjimą visoms panaudą teikiančioms įstaigoms, – būtų beprasmiška 5 straipsnio 3 dalyje numatyti sąlygą, kad valstybės narės gali atleisti tik „tam tikrų kategorijų" įstaigas nuo atlyginimo mokėjimo. Nepaisant to, 5 straipsnio 3 dalis palieka valstybėms narėms plačią diskreciją nustatyti, kokios įstaigų kategorijos atleidžiamos nuo atlyginimo mokėjimo. Kaip minėta pirmiau, šios kategorijos negali apimti iš esmės visų įstaigų, kurioms priklauso sumokėti atlyginimą.

31. Atsižvelgiant į 2002 m. Komisijos pranešimą, kuriame nurodoma, kad valstybės narės gali „net <...> nenumatyti atlyginimo", iš teiginio aiškiai matyti, jog Komisija konkrečiai remiasi 5 straipsnio 3 dalyje numatyta galimybe valstybėms narėms „atleisti tam tikrų kategorijų įstaigas nuo atlyginimo mokėjimo". Tokių atleistų kategorijų įstaigos nemokės (iš esmės) jokio atlyginimo. Tačiau šiuo atveju svarbu nustatyti, kaip turi būti aiškinama 5 straipsnio 3 dalyje numatyta išimtis. Todėl aš nesuprantu, kaip Ispanijos Karalystė galėtų savo argumentus grįsti Komisijos teiginiu iš jos 2002 m. pranešimo. Be to, jis turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į 5 straipsnio 3 dalies Komisijos komentarus, išdėstytus 2002 m. pranešimo 3.4 punkte [19]. Bet kokiu atveju, net jei Komisijos teiginys galėtų paaiškinti Teisingumo Teisme iškeltą klausimą, jis yra tik Komisijos nuomonė, kaip ši nuostata turėtų būti aiškinama. Taigi ji nėra privaloma Teisingumo Teismui.

19 — „Jei 5 straipsnis suteikia valstybėms narėms teisę nukrypti nuo išimtinės panaudos teisės, atlyginimas už panaudą turi būti numatytas bent jau autoriams. Valstybės narės turi teisę nustatyti atlyginimo dydį, tačiau jis turi atitikti direktyvos pagrindinius tikslus ir autorių teisių apsaugą bendrąja prasme. Valstybės narės gali atleisti tam tikras, bet ne visas, įstaigas nuo atlyginimo mokėjimo pagal 5 straipsnio 3 dalį".

**Išvada**

32. Aš manau, kad Teisingumo Teismas turėtų:

1. Nuspręsti, kad Ispanijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal 1992 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyvos Nr. 92/100/EEB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje 1 ir 5 straipsnius.

2. Priteisti iš Ispanijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.